

**IV ЧАКЫРЫЛЫШ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫң
"ИСКЕ ИСАКОВО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КЫРЫК СИГЕЗЕНЧЕ СЕССИЯ

КАРАР № 1

Иске Исаково авылы

2025 елның 27 мае

**Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районның
"Иске Исаково авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның "Иске Исаково авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставының 38 статьясына таянып, "Иске Исаково авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Советы карап кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның "Иске Исаково авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге уставына тубәндәге үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне икенче үкыйышта кабул итәргә:

1. 1 статьяда:

1.1. 2 өлешне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме – Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның «Иске Исаково авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба текст буенча-жирлек). Кыскартылган атамасы-Иске Исаково авыл жирлеге.»;

2. 10 статьяда:

2.1. 2 өлешне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлекнең жирле үзидарә органнары тапшырылган Россия Федерациясе вәкаләтләрен, Татарстан Республикасы вәкаләтләрен тиешле вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү максатларында жирле бюджетларга бирелгән субвенцияләр чикләрендә гамәлгә ашыру өчен җаваплы.»;

3. тубәндәге эчтәлекле 12.1 статья өстәргә:

"12.1 маддә. Жирлек жирле үзидарә органнарының халықара һәм тышкы икътисадый элемтәләре

1. Жирлекнең жирле үзидарә органнары халықара һәм тышкы икътисадый элемтәләрне тубәндәге рәвешләрдә гамәлгә ашыралар

1) Чит дәүләтләрнең дәүләт-территориаль, административ-территориаль һәм муниципаль берәмлекләре вәкилләре белән халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләр өлкәсендә очрашулар, консультацияләр һәм башка чарапар үткәру;

2) Чит дәүләтләрнең җирле үзидарә органнары белән халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрне гамәлгә ашыру турында килешүләр тәзу (алга табакиleshу);

3) махсус шуши максат өчен тәзелгән органнар вәкаләтләре қысаларында муниципальара хезмәттәшлек өлкәсендә халыкара оешмалар эшчәнлегендә катнашу;

4) муниципальара хезмәттәшлекнең халыкара программалары проектларын эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

5) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәләре, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җирле үзидарә органнарының халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләр өлкәсендәге башка вәкаләтләре.

2. Халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләр «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты белән килештереп, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Җирлек җирле үзидарә органнарының халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрен гамәлгә ашыру турындагы килешү «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан вәкаләт бирелгән республика башкарма хакимият органы тарафыннан теркәлергә тиеш.

Вәкаләтле орган тарафыннан җирлек җирле үзидарә органнарының халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрен гамәлгә ашыру турындагы килешүләрне теркәү мондый килешүләрнең үз көченә керүенең мәжбүри шарты булып тора.

4. Җирлек җирле үзидарә органнарының халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрен гамәлгә ашыру турында имзаланган килешүләр әлеге Уставның 76 статьясында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.»;

4. 14 статьяда:

4.1 7 өлешнең икенче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«Жирле референдум җирлек Советы тарафыннан билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән очракта, референдум гражданнарының, сайлау берләшмәләренең, җирлек башлыгының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарының, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясенең яисә прокурорның мәрәжәгате нигезендә суд тарафыннан билгеләнә. Суд билгеләгән җирле референдум тиешле референдум комиссиясе тарафыннан оештырыла, ә аны үткәруне тәэммин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органы яисә җирле референдум үткәруне тәэммин итү суд тарафыннан йөкләнгән башка орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.»;

5. 24 статьяда:

5.1. 7 өлештә «әлеге устав белән һәм (яисә)» сүзләрен төшереп калдырырга.;

6. 35 статьяда:

6.1. 5 өлешне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5. Үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручы жирлек Советы депутаты:

1) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шәгыльләнергә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, тубәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәри берлек оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан тыш, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак - төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашу) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы башлыгына (рәисенә) алдан хәбәр итү белән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, Муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бири;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссияндә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә бири;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шәгыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.;

4) Әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, коммерциягә карамаган чит ил хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.»;

6.2. 7 өлешнен беренче абзацында «(Татарстан Республикасы Премьер-министрының)» сүзләрен төшереп калдырырга;

6.3. 7 өлешнен икенче абзацында «(Татарстан Республикасы Премьер-министрының) " сүзләрен тәшереп калдырырга.;

7. 38 статьяда:

7.1 1 өлешкә тубәндәгә эчтәлекле 28 пункт өстәргә:

«28) жирлек башкарма комитетын төзүдә, шул исәптән жирлек башкарма комитеты житәкчесе урынбасары вазыйфасына, жирлек Башкарма комитетының тармак (функциональ һәм (яисә) территориаль органнары житәкчеләрен билгеләп куоны раслауда яисә килештерүдә катнашу, шулай ук мондый катнашуның рәвешен һәм тәртибен билгеләү.»;

8. 46 статьяда:

8.1 3 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүзләрен тәшереп калдырырга;

9. 50 статьяда:

9.1 4 өлешне тубәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«4. Жирлек башлыгы Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутаты, Россия Федерациясе сенаторы, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутаты була алмый, Россия Федерациясенен башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкара алмый. Сайланулы вазыйфаи зат статусына бәйле башка чикләүләр федераль законнар белән билгеләнергә мөмкин.

Жирлек башлыгының:

1) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шәғыльләнергә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, тубәндәгә очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында тәзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-тәзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында тәзелгән беренчел һөнәри берлек оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан тыш, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-тәзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы башлыгына (рәисенә) алдан хәбәр итү белән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, Муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә биры;

г) оештыруучысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган

оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә)идарә иту тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә бируг;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучылық, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шәгыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылық, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.;

4) Әгәр Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, коммерциягә карамаган чит ил хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.»

10. 53 статьяда:

10.1 5 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга;

11. 54 статьяда:

11.1 1 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

11.2 2 өлешкә тубәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә::

"6) жирле үзидарә органнары эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү өчен курсәткечләргә системалы рәвештә ирешмәү.»;

11.3 3 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

11.4 4 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга;

11.5 5 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

11.6 6 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

11.7 7 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

11.8 11 өлешнен 1 пунктында «(Татарстан Республикасы Премьер-министр)» сүzlәре

чыгару;

11.9.14 өлештә «(Татарстан Республикасы Премьер-министр) " сүzlәren тәшереп калдырырга.;

13. 87 статьяда:

13.1. 5 өлешне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты Россия Федерациисе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән жирлек Советының муниципаль норматив хокукий актлары нигезендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм вакытларда төзелә.».

2. «Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районының «Иске Исаково авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм ёстәмәләр кертү турында " әлеге каарны дәүләт теркәвенә алу өчен Россия Федерациисе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә җибәрергә.

3. Әлеге каар, әгәр үз көченә керүнен башка сроклары законнарда каралмаган булса, дәүләт теркәвеннән соң мәгълүмат стендларында иғълан ителгән көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Татарстан Республикасы
Бәгелмә муниципаль районының
"Иске Исаково авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге
Башлыгы**

Э. М. Кәримова